

Kun läheinen on poissa

Ohjeita hautausjärjestelyihin

Sisältö

Kun läheinen on poissa	1	Veteraanit	16
Hautausjärjestelyt	4	Muihin kirkkoihin tai uskontokuntiin sekä kirkkoon kuulumattoman hautaus	17
Hautausmaat ja hautaamismuodot	5	Haudan hallinta ja hoito.	18
Kuolinilmoitus ja suruliputus.	8	Hautamuistomerkki	18
Ilmoitus lehdessä	8	Hautauksen jälkeen hoidettavia asioita	19
Rukous kirkossa	8	Surutyö	20
Suruliputus	8	Toivon näkökulma	20
Hautaan siunaaminen	10	Osoitteita ja puhelinnumeroita	22
Yhteydenpito pappiin ja kanttoriin	10	Helsingin seurakuntayhtymän keskusrekisteri	22
Toimituksen kulku.	11	Hautausmaiden toimistot.	22
Kukkalaitteet	11	Krematoriosäätiö	22
Hautaussaatto	12	Helsingin seurakuntien kirkkoherranvirastot	23
Muistotilaisuus	14	Helsingin ruotsinkielisten seurakuntien kirkkoherranvirastot	23
Tuhkaus ja maahan kätkeminen	15		

Läheisen kuolema on vaikea ja raskas tapahtuma. Erilaisten tunteiden ja kysymysten keskellä on lisäksi ryhdyttävä hoitamaan monia käytännön asioita. Tämä opas on tarkoitettu avuksi niille, jotka järjestävät läheisensä hautajaisia Helsingissä. Hautausjärjestelyt ovat lähimpien omaisten vastuulla, mutta yksin niitä ei kuitenkaan tarvitse hoitaa. Apua on saatavissa niin seurakunnasta kuin hautaustoimistosta. Vaikka hautajaiset ja niiden järjestelyt saattavat tuottaa vaivaa ja tuntua vaikeilta, ne voivat olla myös osa surutyötä, jonka avulla omaiset löytävät voimaa jatkaa elämää eteenpäin. Kristillinen usko antaa hautajaisiin ja kuoleman kohtaamisen surun ja ikävän rinnalle myös toivon näkökulman. Rajan takanakin on jotain ja tie sinne on viitoitettu valmiiksi.

Hautausjärjestelyt

Omaiset voivat turvautua hautaustoimiston ja seurakunnan tukeen oman harkintansa mukaan. Osa järjestelyistä kuten siunaavan papin, hautapaikan sekä siunausajan ja –paikan varaaminen on täysin mahdollista ja hyödyllistä hoitaa itse. Siunausajan varauksessa sovitaan yhteen omaisten toiveet, kappelin tai kirkon varaukset, papin aikataulu ja muistotilaisuuden pitopaikka. Siunauksen toimittava pappi sekä siinä soittava kanttori auttavat tilaisuuden suunnittelussa. Papin ja omaisten välisessä tapaamisessa voi tuki puhua muustakin suruun liittyvästä kuin käytännön järjestelyistä.

Hautaustoimistot huolehtivat vainajan kuljetuksista, myyvät arkkuja ja uurnia sekä hoitavat sopimuksen mukaan monet muutkin omaisten pyytämät hautaukseen liittyvät asiat. Jos omaiset eivät halua itse hoitaa siunaukseen liittyviä varauksia, voi nekin jättää hautaustoimiston tehtäväksi. Omaisten ja papin on kuitenkin aina hyvä tavata hyvissä ajoin ennen siunausta.

Monet hautaukseen liittyvät asiat voi hoitaa yhdellä käynnillä tai soitolla Helsingin seurakuntayhtymän keskusrekisteriin. Sieltä varataan hautapaikka, siunauskappeli ja –aika, siellä sovitaan tuhkauksesta ja sieltä voi varata myös haudanhoidon. Ennen hautaamista keskusrekisterillä täytyy olla lääkärin allekirjoittama hautauslupa tai kuolintapaus olla kirjattuna väestötietojärjestelmään.

Seurakunnan kirkkoherranvirastosta pyydetään pappia toimittamaan siunausta. Sieltä varataan myös aika kirkossa toimitettavaan siunaustilaisuuteen tai seurakunnan tiloissa pidettävään muistotilaisuuteen. Jos siunaukseen toivotaan tiettyä pappia, on välttämätöntä olla yhteydessä häneen joko suoraan tai kirkkoherranviraston kautta ennen kuin siunausaika lyödään lukkoon.

Keskusrekisterin ja kirkkoherranvirastojen yhteystiedot löytyvät tämän oppaan viimeiseltä aukeamalta.

Hautausmaat ja hautaamismuodot

Helsingin seurakuntayhtymällä on käytössään kuusi hautausmaata: Hietaniemi, Malmi, Honkanummi, Maunula, Kulosaari sekä Östersundom. Lisäksi uurnia haudataan Kallion kirkon uurnaholviin. Honkanummen läheisyydessä on myös tunnustukseton hauta-alue.

Jos vainajalle halutaan oma hautapaikka eikä сувulla ole sellaista ennestään, on varattava uusi arkku- tai uurnahauta. Vainajan tuhka voidaan myös joko haudata tai sirotella muistolehtoon ilman omaa merkittyä hautapaikkaa. Vainajan muistolaatta sijoitetaan tällöin yhteiseen muistomerkkiin. Kallion kirkon uurnaholviin haudattujen nimilaatat sijoitetaan kirkkosalin seinään.

Helsinkiiläiset saavat hautapaikan 25 vuodeksi. Paikasta peritään lunastushinta. Haudan avaamisesta, peittämisestä ja peruskunnostamisesta on lisäksi maksettava korvaus. Helsinkiiläisille veteraaneille ja heidän puolisoilleen hautapaikka on maksuton. Haudan lunastushinta on ulkopaiikkakuntalaisille korkeampi kuin helsinkiiläisille.

Joillakin hautausmaiden osilla on päätetty järjestää yhtenäinen hautojen hoito. Näiltä alueilta hautaa varattaessa peritään koko hautaoikeusajalta erikseen vahvistettu perushoitomaksu.

Arkkuhaudat

Uusia arkkuhautoja helsinkiläiset vainajat saavat Malmilta, Honkanummelta, Östersundomista sekä tunnustuksettomalta hauta-alueelta.

Uurnahaudat

Malmilta, Honkanummelta, Maunulasta, Östersundomista ja tunnustuksettomalta hauta-alueelta luovutetaan uurnahautoja sekä helsinkiläisille että muualla kirjoilla oleville.

Kulosaaren hautausmaa on varattu ensisijaisesti Kulosaarissa asuville. Uudet haudat siellä ovat vain uurnahautoja.

Kallion kirkon uurnaholvista voivat paikan saada vain helsinkiläiset.

Hietaniemestä uusia uurnahautoja vapautuu satunnaisesti ja niitä luovutetaan pääasiassa helsinkiläisille.

Muistolehdot

Erillisen oman haudan hankkiminen ei ole välttämätöntä. Hietaniemessä, Honkanummella, Kulosaarissa, Malmilla, Maunulassa, Östersundomissa ja tunnustuksettomalla hauta-alueella on muistolehtoja, joihin vainajan tuhka voidaan haudata nurmen alle ilman uurnaa. Alueella on yhteiset muistomerkit, joihin voidaan sijoittaa sinne haudattujen muistolaatat.

Sirottelu

Hietaniemessä ja Honkanummella on erillinen alue, jonne vainajan tuhka sirotellaan niin, etteivät omaiset ole mukana. Korttelissa on yhteinen muistomerkki muistolaattoja varten.

Toisen paikkakunnan hautausmaalle hautaaminen

On toki mahdollista haudata helsinkiläinen vainaja myös muualla olevalle hautausmaalle. Jotkut haluavat tulla haudatuiksi esimerkiksi synnyinpaikkakunnalleen tai kesäasuntonsa läheisyyteen. Tällöin haudan varaamisesta on sovittava kyseisen paikkakunnan seurakunnan kanssa.

Muualle kuin hautausmaalle hautaaminen

Vainajan tuhka voidaan haudata tai sirotella myös muualle kuin hautausmaalle tontin omistajan luvalla. Tälle paikalle ei kuitenkaan saa muodostua haudan tunnusmerkistöä.

Tuhkan sirotteluun mereen tai järveen on oltava vesialueen omistajan lupa. Helsingin kaupunki on osoittanut tuhkan sirotteluun vesialueet Harmajan länsipuolelta ja Rysäkiiven luoteispuolelta.

Kuolinilmoitus ja suruliputus

Ilmoitus lehdessä

Kuolinilmoituksen julkaiseminen lehdessä on yleinen tapa mutta ei pakollista. Ilmoitukseen sisältyy tavallisesti vainajan nimi, tieto hänen perhesuhteistaan omaisiin (esimerkiksi puolisoni, isämme jne.) ammatti tai arvo, syntymäaika ja –paikka, kuolinaika ja –paikka. Kuolinpaikaksi riittää paikkakunta. Ilmoitukseen on tapana liittää jokin raamatunlause, virren säkeistö tai muu vainajaan liittyvä sopiva lauselma.

Kuolinilmoitus toimii samalla kutsuna siunaus- ja muistotilaisuuteen, joiden paikat ja ajat on syytä ilmaista riittävän selvästi. Jos hautaus toimitetaan vain läheisten kesken, ilmoitus voidaan julkaista siunauksen jälkeen, jolloin siihen voidaan liittää kiitos osanotosta.

Rukous kirkossa

Kotiseurakunta rukoilee vainajan ja surevien omaisten puolesta viikoittaisessa jumalanpalveluksessa.

Se tapahtuu hautajaisten jälkeisenä sunnuntaina tai kun tieto kuolemasta on tullut seurakuntaan. Vanha tapa on, että omaiset osallistuvat tähän jumalanpalvelukseen. Heidän on hyvä varmistaa seurakunnasta oikea ajankohta ja paikka.

Suruliputus

Kuolinpäivänä lippu pidetään puolitangossa koko päivän. Hautauspäivänä lippu on puolitangossa siunaustilaisuuden loppuun. Suruliputusta voidaan kuitenkin jatkaa myös koko päivän joko puoli- tai kokotangossa. Jos hautajaiset sattuvat viralliseksi liputuspäiväksi, lippu nostetaan kokotankoon siunauksen jälkeen.

Hautaan siunaaminen

Hautaan siunaaminen tapahtuu hautausmaan kappelissa, kirkossa tai haudalla yleensä kahden - kolmen viikon kuluessa kuoleman jälkeen. Helsingissä siunauksia toimitetaan tiistaista lauantaihin.

Östersundomin hautausmaalla on kirkko. Muilla hautausmailla on Maunulaa lukuun ottamatta siunauskappeleita. Pienimpiin niistä mahtuu noin 50 ja suurimpaan, Hietaniemen uuteen kappeliin yli 200 saattajaa. Siunausaika kappeleihin varataan keskusrekisteristä. Hietaniemessä sijaitsevaan yksityiseen Krematoriokappeliin varataan aika Krematoriosäätiöltä ja kirkoissa tapahtuviin siunauksiin kyseisen seurakunnan kirkkoherranvirastosta. Siunausaikaa sovittaessa on syytä varmistaa, että se sopii myös siunauksen toimittavalle papille.

Kappeliin ja kirkkojen käyttö siunaustilaisuuksiin on evankelis-luterilaisten seurakuntien jäsenille maksutonta. Muilta peritään vuokra. Krematoriosäätiö perii vuokran kaikilta Krematoriokappelia käyttäviltä. Siunaavan papin palvelut ovat kaikille maksutto-

mia, samoin kanttorin ja suntion palvelut seurakunnan jäsenille.

Tilaisuutta varten voi painattaa ohjelman, mutta se ei ole välttämätöntä. Jos ohjelma painetaan, siihen sisällytetään vainajan nimen sekä syntymä- ja kuolinajan lisäksi toimituksen kulku ja veisattavien virsien sanat.

Lähimmät omaiset istuvat kappelissa edessä oikealla puolella, muut omaiset heidän takanaan.

Yhteydenpito pappiin ja kanttoriin

Vainajan siunaa tavallisesti hänen oman seurakuntansa pappi. Omaiset voivat toki pyytää siunausta toimittamaan muunkin tutun papin. On selvää, että tilaisuuden muotoutumista läheiseksi ja henkilökohtaiseksi edesauttaa, jos pappi tuntee entuudestaan vainajan tai omaisia.

On aina tärkeää, että omaiset ja pappi tapaavat ennen siunausta. Tällöin sovitaan siunauksen ohjel-

masta ja pappi saa tietoa vainajan elämästä sekä omaisten odotuksista. Tässä yhteydessä voidaan keskustella luottamuksellisesti sellaisistakin asioista, joita ei toivota siunaustilaisuudessa otettavan esille. Tämä on hyvä tilaisuus käydä läpi kuolemaan liittyviä tunteita.

Siunaustilaisuuden musiikista vastaa joko kappelin vakinainen kanttori tai soittovuorossa oleva seurakunnan kanttori. Hän on paikalla ilman erillistä varausta, jos siunauksen toimittaa luterilaisen kirkon pappi. Musiikin suunnittelussa kannattaa olla yhteydessä kanttorin kanssa. Hän osaa auttaa sopivan musiikin valinnassa.

Toimituksen kulku

Siunaustoimituksessa noudatetaan kirkkokäsikirjan mukaista järjestystä. Ohjelman kulussa on useita vaihtoehtoja. Omaisten on hyvä keskustella yksityiskohdista siunaavan papin kanssa. Pappi ja kanttori auttavat mielellään myös virsien valinnassa. Sopivia

veisattaviksi ovat varsinaisten hautausvirsiensä ohella muut vainajalle tai omaisille tutut ja rakkaat virret sekä kirkkovuoden ajankohtaan liittyvät virret.

Siunaustoimituksen ajan istutaan. Varsinaisten siunaussanojen ajaksi kuitenkin noustaan seisomaan.

Alku- ja loppusoiroista sekä virsien säestyksestä ja johdosta huolehtii kanttori. Hänenkin kanssaan voidaan sopia etukäteen, jos halutaan soitettavaksi tiettyjä kappaleita. Jos siunaustoimitukseen halutaan muita musiikkiesityksiä, esimerkiksi yksinlaulua, tulee omaisten järjestää itse esiintyjät.

Kukkalaitteet

Jos kyseessä on tuhkahautaus, kukkalaitteet laskeetaan kappelissa. Jos taas on kyse arkkuhautauksesta, jossa vainaja saatetaan hautaan asti, on suositeltavaa laskea kukat vasta haudalla, mikäli sääolosuhteet sen sallivat.

Kukat lasketaan joko hautaan siunaamisen alussa

tai lopussa. Perinteinen tapa on ollut laskea kukat siunaustoimituksen lopussa. Kukkien laskeminen siunaustoimituksen alussa on yleistynyt. Kummallakin tavalla on perusteensa. Käytännöstä on hyvä keskustella ja sopia siunaavan papin kanssa.

Lähimmät omaiset laskevat kukkalaitteensa ensimmäisinä. Kortissa tai nauhoissa olevat kukkien tuojien nimet ja raamatunlause tai muu soveltuva tervehdys on tapana lukea. Muistosanoiksi voi niiden lisäksi lausua muutaman ajatuksen. Pitemmät muistopuheet on kuitenkin syytä säästää muistotilaisuuteen.

Kukkalaitteiden laskeminen ja arkun ääreen tuleminen ovat viimeisen tervehdyksen hetki. Kiitos, muistot ja rukous ovat keskeisessä asemassa. Hiljentymisen, tervehdyksen tai raamatunlauseen lukeminen voivat toimia rukouksen tulkkina. Arkun äärellä viivytään vain hetki. Kukat laskettuaan saattajat hiljentyvät hetkeksi arkun ääressä, kääntyvät sitten omaisiin päin, kumartavat heille ja poistuvat paikoilleen.

Jos kukkatervehdykset lasketaan kappelissa, vaikka vainaja saatetaankin hautaan asti, käy loppuvierin jälkeen jokaisen kukkalaitteen hakemassa joku

sen laskijoista mukaan hautausmaahan. Haudalla ei enää uudelleen lueta tervehdyksiä, vaan kukat pelkästään asetetaan haudalle.

Tuhkahautauksen yhteydessä kappelissa laskettaavia ja kappeliin jääviä kukkalaitteita ei välttämättä säilytetä uurnan noutoon saakka. Käytäntö on syytä tarkistaa tapauskohtaisesti ja sopia, miten kukkalaitteiden kanssa menetellään.

Hautausaatto

Kantajina toimivat useimmiten vainajan miespuoliset omaiset. Tapana on, että lähimmät omaiset kantavat arkkuja pääpuolesta eli takimmaisina. Arkku kannetaan aina jalkopuoli edellä. Mikäli saattoväen joukossa ei ole sopivia kantajia, voi hautaustoimistoa pyytää järjestämään kantajat.

Arkku kannetaan kappelista päätössoiton aikana. Ulkona odottavat kevyet rattaat, joiden päälle arkku lasketaan.

Haudalle kuljetaan saattueena, jossa ensimmäisenä kulkee oppaana oleva vahtimestari, seuraavana on arkku kantajineen, sitten lähimmät omaiset ja heidän jäljessään muu saattoväki. Pappi kulkee joko

arkun edellä tai omaisten joukossa. Hautausaatossa kuljetaan hiljentyneinä. Hiljaisuus avaa mahdollisuuden oman surun läpikäymiselle, hiljaisen kunnioituksen osoittamiselle ja rukoukselle. Ne, joiden on vaikea kulkea jalan, voivat liittyä saattoon autokyydissä tai siirtyä kyydillä suoraan haudalle.

Haudalle tullessa arkku käännetään niin, että pääpuoli tulee hautakiven puolelle ja jalkopuoli kohti käytävää. Arkkuja laskettaessa miespuoliset saattajat paljastavat päänsä. Kantajat tekevät sen vasta laskettaessa arkun hautaan, minkä jälkeen he seisovat hetken haudan ääressä. Pappi voi pitää siinä yhteydessä lyhyen rukouksen.

Hautaa ei nykyisin luoda heti umpeen, vaan se peitetään kannella. Sitä ennen voivat lähiomaiset heittää arkun päälle hiekkaa tai kukkia. Mikäli omaiset kuitenkin haluavat, voivat he luoda hautaa itse umpeen esimerkiksi sen verran, että arkku peittyy. Tästä tulee sopia etukäteen.

Kun kukat on laskettu haudalle, on tapana vielä veisata virsi. Tämän jälkeen joku saattoväestä esittää kutsun muistotilaisuuteen, jos sellainen järjestetään.

Muistotilaisuus

Muistotilaisuus voidaan pitää kotona, seurakuntasalissa, ravintolassa tai muussa soveltuvassa tilassa. Seurakuntasalien käyttö muistotilaisuuksiin on seurakunnan jäsenille maksutonta. Tarjottu omaiset voivat joko hoitaa itse tai tilata sen pitopalvelusta. Muistotilaisuuden perinteisiin kuuluu valkoisella liinalla peitetty pöytä, jolla on vainajan valokuva, yksi tai kaksi kynttilää sekä kukkia.

Siunauksen toimittanut pappi tulee luonnollisesti muistotilaisuuteen, jos hänet sinne kutsutaan. Kutsu on hyvä esittää jo siunaustilaisuuden järjestelyistä sovittaessa.

Omaiset ja pappi voivat yhdessä suunnitella muistotilaisuuden ohjelmaa. Usein siihen kuuluu adressien lukeminen, yhteistä laulua, papin puhe, muistosanat, lyhyitä puheenvuoroja ja musiikkiesityksiä.

Tuhkaus ja maahan kätkeminen

Vainajan tuhkaus tapahtuu Helsingissä Malmin, Honkanummen tai Hietaniemen krematoriossa. Malmin ja Honkanummen osalta tuhkauksesta sovitaan seurakuntayhtymän keskusrekisterissä ja Hietaniemen krematorion osalta Krematoriosäätiön toimistossa. Tuhkaus toimitetaan viikon kuluessa siunauksen jälkeen.

Keskusrekisterissä sovitaan myös uurnan maahanlaskun ajankohdasta. Tuhkan voi haudata myös ilman uurnaa. Maahanlaskuun osallistuvat tavallisesti vain lähiomaiset hautausmaan vahtimestarin opastuksella. Omaiset voivat kuitenkin halutessaan pyytää siunauksen toimittanutta pappia mukaan.

Haudalla voi pitää rukoushetken. Papilta tai hautausmaan kappelista saa ”Maahan kätkeminen” –vihkosen, jossa on ohjeita rukoushetken viettämisestä varten.

Samanlainen rukoushetki voidaan pitää silloin, kun arkku lasketaan hautaan siunaustilaisuudesta erillään. Tämä tulee kyseeseen esimerkiksi silloin, kun hauta on toisella paikkakunnalla.

Kallion kirkkoon haudattaessa seurakunta huolehtii uurnan siirtämisestä. Ennen uurnan viemistä hautaan vietetään rukoushetki muistoalttarin ääressä.

Veteraanit

Helsingissä kirjoilla olevat veteraanit puolisoineen saavat arkku- tai uurnahaudan maksutta 25 vuoden ajaksi. Jos veteraani tai hänen puolisonsa haudataan vanhaan suvun hallussa olevaan hautaan, on mahdollinen hautaoikeuden pidennys myös maksuton. Haudan avaamisesta, peittämisestä sekä peruskunnostamisesta peritään korvaus.

Hietaniemen hautausmaalla on Veteraanilehto. Siihen haudataan henkilöitä, joilla on rintamapalvelutunnus sekä heidän puolisoitaan. Haudat ovat uurnahautoja. Myös sodan jälkeen miinanraivaustehtävissä palvelleille ja heidän puolisoilleen haudan lunastus tai hautaoikeuden pidennys on maksuton.

Muikin kirkkoihin tai uskontokuntiin sekä kirkkoon kuulumattoman hautaus

Helsingin seurakuntien hautausmaihin haudataan myös kristilliseen seurakuntaan kuulumattomia ja vähemmistökirkkoihin kuuluvia vainajia. Honkanummen hautausmaan läheisyydessä on tunnustukseton hautausalue niille, jotka eivät halua tulla haudatuiksi kristilliselle hautausmaalle. Ortodokseilla, juutalaisilla ja muslimeilla on omat hautausmaansa, mutta myös näiden uskontokuntien jäseniä voidaan haudata luterilaisen kirkon hautausmaalle.

Kristilliseen seurakuntaan kuulumaton voidaan siunata hautaan, jos omaiset sitä pyytävät ja pappi toteaa, että kirkolliseen hautaan siunaamiseen on perusteita. Siunausta ei toimiteta, jos vainaja on eläessään ilmaissut, ettei hän halua kristillistä hautausta. Hautaan siunaaminen on samanlainen kuin kirkkoon kuuluvan siunaus.

Siunauskappeli voidaan vuokrata myös muiden kirkkokuntien tai uskonnottomien hautausseremonioihin. Ohjelman sisältö tulee toimittaa hyväksyttäväksi kappelityönjohtajalle.

Haudan hallinta ja hoito

Hautojen hallintaa ja hautojen hoitosopimuksia koskevat asiat hoidetaan seurakuntayhtymän keskusrekisterissä. Hautaoikeuden voimassaoloaika on 25 vuotta. Sen haltija ei saa hautaa omistukseensa, vaan kyseessä on ikään kuin vuokrasuhde, jota voi jatkaa voimassaoloajan umpeuduttua. Kallion kirkon uurnaholviin haudattujen tuhka säilytetään uurnissa 25 vuotta, minkä jälkeen se haudataan kirkon alla olevaan kalliohautaan.

Hautaan ei saa haudata ketä tahansa edes haudan haltijan suostumuksella, vaan siitä on tarkat säännöt. Siitä, keitä hautaan voidaan haudata, on sovittava vuoden kuluessa uuden haudan lunastuksesta. Välttyttäisiin joskus perin kiusallisiksi käyvistä hautaa koskevista riidoista.

Haudan hoito on hautaoikeuden haltijan vastuulla. Hauta tulee pitää siistinä. Haudan voi hoitaa itse tai antaa seurakuntayhtymän hautainhoitorahaston hoidettavaksi yhdeksi tai useammaksi vuodeksi

kerrallaan. Haudan hoito tilataan keskusrekisteristä tai hautausmaiden toimistoista. Alueilla, jotka on päätetty pitää yhtenäisen hoidon alueina, hautainhoitorahasto hoitaa haudat erikseen vahvistettua maksua vastaan. Seurakuntayhtymä hoitaa hautausmaiden muistolehdoissa, joissa ei ole erillisiä haupaikkoja.

Hautamuistomerkki

Haudalle pystytettävän muistomerkin tulee olla hautausmaan määräysten mukainen. Ennen sen hankkimista onkin syytä kysyä hautausmaiden esimiehiltä, millaisia rajoituksia kyseisellä hautausmaalla asiasta on.

Kallion kirkossa vahtimestarit huolehtivat uurnasta ja muistolaatan puhtaudesta.

Hautauksen jälkeen hoidettavia asioita

Kuolinpesän hoitajan on otettava selville, mitä henki- sairaus- tai tapaturmavakuutuksia vainajalla on ollut. Samoin kannattaa selvittää, onko mahdollista saada hautausavustusta esimerkiksi vainajan työpaikalta tai ammattiyhdistykseltä. Kuolemasta on syytä ilmoittaa myös vainajalle eläkettä maksaneelle laitokselle.

Perunkirjoitus on toimitettava kolmen kuukauden kuluessa kuolemasta. Sitä varten tarvitaan riittävä selvitys vainajasta ja perillisistä.

Surutyö

Eri ihmiset kokevat surun eri tavoin. Jokainen luopuu läheisestään omalla persoonallisella tavallaan. Ihmiset ovat henkiseltä rakenteeltaan erilaisia. Suru joudutaan kohtaamaan hyvin erilaisissa elämäntilanteissa. Silti surussa on myös yhteisiä piirteitä. Läheisen menettäminen tuottaa aina kipua.

Jotkut haluavat kantaa surunsa yksin. Yleensä kuitenkin keskustelu toisen ihmisen tai ihmisten kanssa auttaa purkamaan vaikeita tunteita ja löytämään uudenlaisia mahdollisuuksia. Läheisten omaisten ja ystävien tuki näissä tiulanteissa on usein korvaamaton.

Papit ja muut seurakunnan työntekijät ovat myös mielellään apuna. Ihmisten kanssa keskusteleminen on osa heidän työtään, johon he ovat saaneet koulutuksen. Heidän apuaan voi epäroimatta pyytää, jos siltä tuntuu.

Monissa seurakunnissa järjestetään myös sururyhmiä. Niissä voi keskustella yhdessä toisten läheisensä menettäneiden kanssa ja löytää heiltä tukea. Sururyhmiä kannattaa tiedustella oman seurakunnan työntekijöiltä tai virastosta.

Toivon näkökulma

Katoavaisuus kuuluu ihmisen osaan. Jokainen meistä on täällä vain rajatun ajan. ”Vain tuulen henkäys ovat kaikki ihmiset”.

Kristillinen usko tuo ihmisen katoavaisuuden keskele myös toivon näköalan. Kaikki ei pääty kuolemaan, vaan rajan tuollakin puolen on jotakin. Kristinuskon keskeisiä kulmakiviä on usko ylösnousemukseen ja iankaikkiseen elämään.

Tämä usko antaa myös tälle elämälle tärkeän merkityksen, jonka varassa läheisensä menettänytkin voi jatkaa omaa elämäänsä. Jokaisella meillä on täällä tehtävämme. Sen täytettyämme meidät kutsutaan Taivaallisen Isän kotiin.

Kristillinen hautaus saattaa päätökseen kasteessa alkaneen matkan tästä maailmasta Jumalan luo. Siinä on kysymys osallisuudesta Jumalan elämään, joka ylittää ajan ja kuoleman rajat. Kuolema ei voi erottaa Jumalan lupauksista, joissa kaikuu rakkauten, lohdutuksen ja toivon sanoma.

"Minun Isäni kodissa on monta huonetta – enhän minä muuten sanoisi, että menen valmistamaan teille asuinsijan.

Minä menen valmistamaan teille sijaa, mutta tulen sitten takaisin ja noudan teidät luokseni, jotta saisitte olla siellä, missä minä olen.

Te tiedätte kyllä tien sinne minne minä menen."

Tuomas sanoi hänelle: "Herra, emme tiedä, minne sinä menet. Kuinka voisimme tuntea tien?"

Jeesus vastasi: "Minä olen tie, totuus ja elämä."

(Joh 14: 2-6)

Ositteita ja puhelinnumeroita

Helsingin seurakuntayhtymän keskusrekisteri

Kolmas linja 22, 00530 Helsinki
PL 84, 00531 Helsinki

Hautapaikkojen ja kappeleiden varaukset
sekä hautainhoitosopimukset puh. (09) 2340 6000

Hautausmaiden toimistot

Hietaniemi (09) 2340 2800
Honkanummi (09) 2340 2900
Kulosaari (09) 2340 2980
Malmi (09) 2340 2850
Maunula (09) 2340 2950
Östersundom (09) 2340 2900

Krematoriosäätiö (09) 605 915

Helsingin seurakuntien kirkkoherranvirastot

Haagan seurakunta (09) 2340 3200
Helsingin Mikaelin seurakunta (09) 2340 4800
Helsingin tuomiokirkkoseurakunta (09) 2340 6100
Herttoniemen seurakunta (09) 2340 3300
Kallion seurakunta (09) 2340 3600
Kannelmäen seurakunta (09) 2340 3800
Lauttasaaren seurakunta (09) 2340 4300
Malmin seurakunta (09) 2340 4400
Meilahden seurakunta (09) 2340 4700
Munkkiniemen seurakunta (09) 2340 5100
Oulunkylän seurakunta (09) 2340 5300
Paavalin seurakunta (09) 2340 5400
Pakilan seurakunta (09) 2340 5500
Pitäjänmäen seurakunta (09) 2340 5600
Roihuvuoren seurakunta (09) 2340 5700
Töölön seurakunta (09) 2340 6300
Vartiokylän seurakunta (09) 2340 6400
Vuosaaren seurakunta (09) 2340 6500

Helsingin ruotsinkielisten seurakuntien kirkkoherranvirastot

Johannes församling (09) 2340 7700
Matteus församling (09) 2340 7300
Petrus församling (09) 2340 7100

Omaisien menettäminen on pysädyttävä ja vaikea tilanne.

Surun ja hämmennyksen keskellä on myös hoidettava käytännöllisiä järjestelyjä.

Tämä vihkonen on tarkoitettu niille, jotka joutuvat huolehtimaan hautajaisista Helsingissä.

KIRKKO HELSINGISSÄ

